

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 56880-09-22 אשכולות החברה לזכויות מבצעים של אמני ישראל בע"מ נ' רשם
ההקדשות - רשם התאגידים ואח'

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט אלי אברבנאל

העותרת אשכולות, החברה לזכויות מבצעים של אמני ישראל
בע"מ, ע"י ב"כ עוה"ד ברק בר-שלום

נגד

המשיבים 1. רשם ההקדשות - רשם התאגידים, ע"י ב"כ עוה"ד
יואל פוגלמן, פרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי)
2. שי גבסו, ע"י ב"כ עוה"ד יעקב סבו
3. המגן, ארגון שחקני התיאטרון והקולנוע, ע"י מר דים
אמור

פסק דין

- 1 עניינה של העתירה שלפני בהחלטת רשמת ההקדשות (להלן: המשיבה) לרשום את
- 2 העותרת בפנקס החברות לתועלת הציבור, לפי חוק החברות, התשנ"ט-1999.
- 3
- 4 2. בשנת 1984 נוסדה העותרת כחברה פרטית הפועלת כארגון לניהול משותף של זכויות
- 5 מבצעים, שמטרתה העיקרית גביית תמלוגים בעבור אמני ישראל והעברתם אליהם.
- 6
- 7 העותרת הוכרה על פי פקודת זכויות יוצרים כ"חברת תמלוגים" ועל פי חוק זכויות
- 8 מבצעים ומשדרים, התשמ"ד-1984, כ"ארגון התמלוגים היציג", בהיותה ארגון התמלוגים
- 9 המייצג את המספר הגדול ביותר של מבצעים בישראל ובעלי זכויות מבצעים. בהתאם לכך
- 10 מוסמכת העותרת ומחויבת לגבות תמלוגים בעבור אמנים מבצעים, בין אם הם חברים בה ובין
- 11 אם לאו. לצידה פועלת בתחום זה גם עמותת עילם. ארגונים נוספים לניהול משותף מייצגים
- 12 מגזרים אחרים של אמנים.
- 13

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 56880-09-22 אשכולות החברה לזכויות מבצעים של אמני ישראל בע"מ נ' רשם
ההקדשות - רשם התאגידים ואח'

תיק חיצוני:

1 3. סעיף 345א לחוק החברות, שנכנס לתוקף בשנת 2007 בעקבות תיקון מס' 6 לחוק
2 החברות, קובע כלהלן:

3

4 "א) חברה לתועלת הציבור היא חברה שבתקנונה, נקבעו מטרת ציבוריות
5 בלבד וכן איסור על חלוקת רווחים או חלוקה אחרת לבעלי מניותיה (בפרק זה
6 – חלוקת רווחים).

7 (ב) בפרק זה 'מטרות ציבוריות' – מטרה כמפורט בתוספת השנייה; השר,
8 באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, רשאי לשנות את התוספת
9 השנייה."

10

11 פרט 6 לתוספת השנייה לחוק החברות קובע כמטרה ציבורית: "חינוך, הכשרה
12 מקצועית, תרבות או אמנות".

13

14 אין חולק כי רישום תאגיד כחברה לתועלת הציבור הוא דקלרטיבי, ומשכך אין באי
15 רישומו כחברה לתועלת הציבור כדי לגרוע ממעמדו ככזה. ככל שחברה לתועלת הציבור אינה
16 פועלת לרישומה בפנקס, על המשיבה לרשום אותה אף ללא הסכמתה (סעיף 345ג(ד)(1) לחוק
17 החברות).

18

19 4. ברקע העתירה שלפני, מחלוקת שהתגלעה בין קבוצת אמנים מבצעים לעותרת, שבגינה
20 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב בתיק תנ"ג 38122-07-19 בקשה לגילוי ועיון במסמכים
21 טרם הגשת תביעה נגזרת.

22

23 במהלך ניהול ההליך האמור, הגיש היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו בשאלת רישומה
24 של העותרת כחברה לתועלת הציבור, ובגדרה הביע עמדתו כלהלן:

25

26 "לעמדת היועץ המשפטי לממשלה, חברת אשכולות היא חברה לתועלת הציבור
27 ויש לרשום אותה בהתאם לכך בפנקס החברות לתועלת הציבור. זאת, הן
28 בהתאם להגדרה הקבועה בסעיף 345א לחוק החברות, ולא כל שכן לפי
29 התנאים הקבועים בסעיף 345ג(ד) לחוק העוסק ברישום מנהלי בידי הרשם.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 56880-09-22 אשכולות החברה לזכויות מבצעים של אמני ישראל בע"מ נ' רשם
ההקדשות - רשם התאגידים ואח'

תיק חיצוני:

1 יודגש, כי מסקנה זו מבוססת על המידע והמסמכים הקיימים שהוצגו בהליך
2 זה, ובכלל זאת טענותיה של החברה בעניין זה, אך מבלי שניתנה לה עדיין
3 הזדמנות להעלות את טענותיה בנושא בצורה ישירה לפני רשם ההקדשות,
4 במסגרת שימוע, בהתאם להוראות הדין".

5
6 בעקבות זאת ומשהמשיבה מצאה כי על פי תזכיר העותרת ותקנונה היא "עונה על התנאים
7 המפורטים בסעיף 345א(א) לחוק החברות", פנתה המשיבה אל העותרת ב"דרישה להירשם
8 כחברה לתועלת הציבור". בתגובה לכך הביעה העותרת את התנגדותה לרישום כאמור בטענה כי
9 אין עניינה עומד בדרישות הוראת החוק האמורה. לאחר שמיעת עמדת העותרת בהרחבה בכתב
10 ובעל-פה, החליטה המשיבה ביום 19.7.2022 על רישום העותרת כחברה לתועלת הציבור.

11
12 **בסיכום ההחלטה נקבע כלהלן:**

13
14 "הגענו למסקנה כי מטרותיה של החברה ופעילותה הן ציבוריות בלבד וכי
15 היא גם אוסרת בתקנונה על חלוקת רווחים, ולפיכך שני התנאים הנדרשים
16 לצורך הגדרת חברה לתועלת הציבור מתקיימים בעניינה. בנוסף לכך,
17 בחברה מתקיימת בעיית נציג מובהקת וחריפה, ועל כן ישנה הצדקה להכיר
18 בה כחברה לתועלת הציבור גם מבחינה תכליתית. יש לדחות את טענותיה
19 הנוספות של החברה... ובכלל זאת גם את טענתה לשיהוי ולאכיפה בררנית
20 ביחס לארגוני התמלוגים האחרים. זאת, מאחר שעניינה של החברה בהקשר
21 שלפנינו שונה במובנים רבים מאותם ארגונים, ומאחר שהעניין כולו הובא
22 לבחינת הרשם על ידי בית המשפט בעקבות הליך משפטי שבו נקטו אמנים
23 מבצעים (והארגון המייצג אותם) כנגד החברה".

24
25 העותרת אינה משלימה עם החלטה זו, ומכאן העתירה שלפני.

26
27 טיעוני העותרת

28
29 5. העותרת טוענת כי ההחלטה מושא העתירה ניתנה בחוסר סמכות.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 22-09-56880 אשכולות החברה לזכויות מבצעים של אמני ישראל בע"מ נ' רשם
ההקדשות - רשם התאגידים ואח'

תיק חיצוני:

1
2 לטענתה אין היא פועלת למען מטרות ציבוריות בלבד כדרישת הוראת החוק האמורה,
3 אלא "לתכלית עסקית מסחרית מובהקת שעניינה אכיפת זכויות המבצעים וגביית תמלוגים
4 מקסימליים עבורם", הרחוקים לטענתה מרחק רב מקידום התרבות והאומנות. לטענתה מקריאת
5 הצעת החוק, דברי ההסבר והדיונים בכנסת ומפסיקה שניתנה בעניין, עולה כי הרציונל המרכזי
6 העומד בבסיס חקיקת סעיף 345 לחוק הינו החשש לניצול לרעה של "בעיית הנציג" הקיימת
7 בחברות הפועלות למטרה ציבורית בלבד. העותרת מוסיפה כי החשש מ"זליגת כספי ציבור
8 (תמיכות/תרומות) לידיים פרטיות" ו"היעדר אינטרס כלכלי לבעלי המניות לפקח על הנהלת
9 החברה", הם השיקולים העומדים בבסיס הוראת החוק האמורה, ולטענתה שיקולים אלה אינם
10 מתקיימים בעניינה, שכן "אין ספק כי שיקוליה ופעילותה של אשכולות הינם עסקיים לחלוטין
11 וכל מטרתה הינה השאת רווחים וחלוקתם לחבריה ומיוצגיה... וכי השיקול היחידי המניע פעילות
12 זו הינו שיקול עסקי מובהק ולא כל שיקול 'לטובת הציבור'. ודוק – אין מדובר במטרה ציבורית
13 של קידום האמנות כאמנות, אלא בקידום אמנים, ולמעשה – סקטור מסוים וספציפי בלבד מתוכם
14 (אמנים מבצעים, להבדיל למשל מאמנים יוצרים)". לראיה מפנה העותרת לדרכי פעילותה
15 העסקיות-מסחריות; לכך שמקורות המימון שלה הם מהכנסותיה בלבד; ולכך שאינה נתמכת
16 מתרומות או מתקציב המדינה. עוד נטען כי "מאחר ואשכולות מחלקת את כל רווחיה מפעילותה
17 העסקית כתמלוגים לחבריה ומיוצגיה, קיים אינטרס כלכלי-ממוני ישיר ומובהק לחבריה (לרבות
18 בעלי המניות) ומיוצגיה לפקח על נושאי המשרה בחברה ולא מתעוררת בענייננו כל 'בעיית נציג'
19 הדורשת פיקוח רגולטורי חיצוני". לתמיכה בטעוניה מפנה העותרת לחוות דעת מאת היועץ
20 המשפטי שלה שכיהן בעבר כרשם העמותות.

21
22 העותרת מוסיפה וטוענת כי למצער אין לומר שמטרתה הבלעדית היא קידום האמנות,
23 להבדיל מהיות מטרה זו "תוצר עקיף ובלתי מתחייב" של פעילותה, כשבראש מעיניה קידום
24 עניינם הפרטי של האמנים המבצעים, בשונה מעניינם של אמנים מסקטורים אחרים – העומד
25 לעיתים במחלוקת מול עניינם של האמנים המבצעים, כש"במתח בין ההגנה על האינטרס הכלכלי
26 עליו הם אמנים לבין קידום האמנות, האינטרס הכלכלי גובר".

27

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 22-09-56880 אשכולות החברה לזכויות מבצעים של אמני ישראל בע"מ נ' רשם
ההקדשות - רשם התאגידים ואח'

תיק חיצוני:

- 1 העותרת טוענת עוד כי פעילותה הנוספת כתורמת כספים לעמותה הפועלת לטובת אמנים
- 2 נזקקים ומעורבותה בהליכי חקיקה, אינה מלמדת בהכרח על כך כי מטרתה היא קידום האמנות,
- 3 בוודאי לא באופן בלעדי. שהרי לטענתה מדובר בפעילות "משנית בהיקף קטן", המקובלת גם
- 4 בחברות מסחריות.
- 5
- 6 עוד נטען במישור הסמכות, כי החברה מתנהלת על כל מאפייניה כחברה עסקית בגביית
- 7 הכנסות בעבור האמנים המבצעים, בהשתתפותה במשא ומתן עם גופים מסחריים לרבות גופי
- 8 שידור כדי למקסם את הכנסותיה מתמלוגים, ובהשתתפותה בהליכים משפטיים הנוגעים לכך.
- 9
- 10 העותרת מוסיפה ומפנה לסעיף 5 לתקנון שלה, שבגדרו נקבע כי "החברה תהא רשאית
- 11 לעסוק בכל עיסוק חוקי" – דבר המפריך לטענתה את טענת המשיבה בדבר פעילותה למטרה
- 12 ציבורית בלבד.
- 13
- 14 העותרת טוענת עוד כי לא מתקיים בה התנאי הקבוע בחוק של "איסור חלוקת רווחים",
- 15 שהרי היא "מבצעת 'חלוקה אחרת' לבעלי מניותיה, המהווה טובת הנאה". לטענתה דרישת איסור
- 16 חלוקת הרווחים שבחוק מצטברת לדרישת האיסור על חלוקה אחרת. העותרת סבורה כי יש לדחות
- 17 את עמדת המשיבה, ולפיה הוראת החוק אוסרת חלוקה לבעלי המניות רק "מעצם היותם בעלי
- 18 מניות". לטענתה לא רק שאין יסוד לפרשנות זו בלשון הסעיף, אלא שההתייחסות ל"חלוקה
- 19 אחרת" שאינה חלוקת רווחים, מלמדת שלצורך התקיימות יסוד זה נדרש שלא תהיה חלוקה
- 20 כלשהי לבעלי המניות. מכאן שתנאי זה אינו מתקיים לטענתה בעניינה.
- 21
- 22 העותרת מוסיפה כי "משמעות הדבר כי מרגע רישומה הכפוי של אשכולות כחל"צ יחול
- 23 עליה איסור לבצע חלוקת טובת הנאה כלשהי לבעלי מניותיה (למעט מתנה קטנת ערך) ובכלל
- 24 זאת לחלק להם תמלוגים. מדובר כמובן בתוצאה אבסורדית שאין לקבלה, העומדת בסתירה
- 25 לתכליתה של אשכולות לחלק תמלוגים לחבריה (לרבות לבעלי המניות)", ועלולה להעמיד את
- 26 בעלי המניות "בפני דרישה להשבת כל התגמולים שקיבלו עד היום בהתאם לזכותם על פי דין".
- 27

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 56880-09-22 אשכולות החברה לזכויות מבצעים של אמני ישראל בע"מ נ' רשם
ההקדשות - רשם התאגידים ואח'

תיק חיצוני:

- 1 העותרת טוענת עוד כי תכלית איסור חלוקת הדיבידנד הקבוע בתקנון העותרת הינה
2 עסקית, ובבסיסו עקרון החלוקה השוויונית בין בעלי זכויות המבצעים – דבר שאין בו כדי לפגוע
3 בתכליתה העסקית של החברה.
4
5 העותרת מוסיפה וטוענת כי תכלית סעיף 345 לחוק היא להעניק הגנה לכספי תרומות
6 ותמיכות המועברים לחברות לתועלת הציבור ולקבוע מנגנוני בקרה ופיקוח חיצוניים בשל כך
7 שבחברות לתועלת הציבור נעדרים בעלי המניות אינטרס כלכלי. לטענתה תכליות אלה אינן
8 מתקיימות בעותרת, שכן כאמור פעילותה ממומנת באופן מלא מפעילותה העסקית, ומאחר
9 ש"פעילות אשכולות אינה מחליפה פעולות שהיו אמורות להתבצע על ידי המדינה". עוד נטען כי
10 "בשונה מחל"צ שבה בדרך כלל בעלי המניות אינם נהנים בעצמם מפעילות החברה שנעשית
11 לטובת צד שלישי, בעלי מניותיה של אשכולות כולם ללא יוצא מן הכלל הינם אמנים מבצעים
12 הזכאים לקבלת תמלוגים על פי חוק, אשר מייצגים את כל הסקטורים של אמנים מבצעים. לפיכך
13 יש להם אינטרס כלכלי-ממוני ראשון במעלה לפקח על פעילותה של אשכולות, שכן הם המוטבים
14 של פעילות זו, וחזקה שיבצעו פיקוח אפקטיבי על הכספים בעצמם. לאור האמור, בעיית הנציג
15 האופיינית לחברות לתועלת הציבור פשוט אינה קיימת באשכולות ואין כל צורך בפיקוח
16 רגולטורי". לטענתה מאחר שלכל בעלי המניות בה כוח הצבעה שווה, בידם יכולת מוגברת לקיום
17 בקרה מזו המתקיימת בחברות שבהן כוח ההצבעה אינו מתחלק בשוויון. לטענתה לבעלי המניות
18 אינטרס מובהק לכך שההכנסות המגיעות להם מתגמולים יועברו אליהם ללא תקלות, יתכן אף על
19 חשבונם של אחרים שאינם בעלי מניות.
20
21 עוד נטען כי העותרת פועלת באופן שקוף מעבר לנהוג בחברות אחרות, "תוך אימוץ
22 מנגנוני פיקוח ובקרה מקיפים": מינוי מבקר פנימי; מינוי שני דירקטורים חיצוניים; בחירת
23 דירקטוריון כל ארבע שנים.
24
25 נוכח הטעמים האמורים טוענת העותרת כאמור כי ההחלטה מושא העתירה ניתנה בחוסר
26 סמכות, זאת משעניינה של העותרת אינו עומד בדרישות הוראת סעיף 345 לחוק.
27

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 56880-09-22 אשכולות החברה לזכויות מבצעים של אמני ישראל בע"מ נ' רשם
ההקדשות - רשם התאגידים ואח'

תיק חיצוני:

- 1 העותרת מוסיפה וטוענת כי רישומה בכפיה כחברה לתועלת הציבור פוגע בחופש
2 ההתאגדות של חברה ובזכות הקניין שלהם, בניגוד לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, בכך שהוא
3 נעשה כאמור ללא סמכות, שלא לתכלית ראויה ובמידה העולה על הנדרש.
4
5 13. בנוסף לכך ההחלטה עלולה לטענתה לגרום "להשלכות פוגעניות על החברה", ובכלל זה
6 להשלכות בתחום המיסוי, העלולות להוביל ל"היעדר אפשרות לנכות מס תשומות (מע"מ) כנגד
7 עסקאות חייבות במע"מ. מדובר בפגיעה קשה שמשמעותה הגדלת הוצאות החברה ב-17% ביחס
8 להוצאות החברה החייבות במע"מ. הפגיעה נובעת מכך שבשל אופייה המסחרי אשכולות פועלת
9 מול עוסקים ולא מול רשויות או פרטים, ולכן מהעוסקים היא תקבל את אותו סכום נטו, ומנגד
10 לא תוכל לקזז את סכומי המע"מ שתשלם לספקים". לטענתה פגיעה נוספת מתחום המיסוי
11 העלולה להיגרם לה, נוגעת ל"תשלום מס שכר בשיעור 7.5% מעלות השכר השנתית, בגין שכר
12 העבודה המשולם לעובדים בהתאם לסעיף 4 לחוק המע"מ וזאת בשיעור של מאות אלפי שקלים
13 חדשים בשנה". לטענתה על פי אומדן שנערך ע"י רואה חשבון המייעץ לעותרת, כתוצאה
14 מהרישום כחברה לתועלת הציבור צפויה להיגרם הפחתת הכנסות למבצעים בשיעור 17.7%.
15
16 עוד נטען כי חובת הדיווח המוגברת החלה על חברה לתועלת הציבור עלולה "להותיר
17 אותה בנחיתות ברורה ואינהרנטית במשאים ומתנים ובהליכים משפטיים שהיא מנהלת אל מול
18 גופי השידור או משתמשים אחרים בזכויות מבצעים"; כי עלותה של הרגולציה הכרוכה
19 בהתנהלותה של העותרת כחברה לתועלת הציבור, גבוהה; כי הדבר עלול לגרום פגיעה ביכולת
20 העותרת לגייס דירקטורים מקצועיים, בשל האיסור החל על חברה לתועלת הציבור לשלם את
21 שכרם; כי רישום העותרת כחברה לתועלת הציבור "עלול לפתוח פתח לטענות שונות מצד גופים
22 משתמשים, כגון טענה לפיה היא מנועה מלפעול באופן שכביכול מנוגד לקידום האמנות"; כי
23 הדבר עלול למנוע חלוקת תמלוגים לבעלי המניות; וכי עצם שינוי הרישום "עלול לעורר ספקות
24 בכל הנוגע לתוקף כתבי ההעברה שהועברו לחברה עסקית ולא לחברה לתועלת הציבור, על כל
25 ההבדלים הנלווים לכך".
26
27 העותרת טוענת עוד כי אין להחיל עליה את התיקון האמור לחוק החברות באופן
28 רטרואקטיבי, זאת בהיעדר הוראת חוק מפורשת המתירה זאת.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 22-09-56880 אשכולות החברה לזכויות מבצעים של אמני ישראל בע"מ נ' רשם
ההקדשות - רשם התאגידים ואח'

תיק חיצוני:

1
2 14. עוד נטען כי ההחלטה לוקה בשיהוי, נוכח חלוף 15 שנים מעת שהתיקון לחוק נכנס
3 לתוקף, ובסתירה לעמדה שהציגה המשיבה ביום 1.12.2015 בעניינה של עמותת עילם שבגדרה
4 קבעה כי "מטרות העמותה בעיין גביית תמלוגים ממשתמשים וחלוקתם למוסיקאים הזכאים,
5 כוללות פעילויות שמבוצעות על ידי גורמים עסקיים... פעילות העמותה, בעיקרה, כוללת סממנים
6 הדומים לפעילות של גופים עסקיים העוסקים בתחום פעילותה של העמותה, ונעדרת סממנים
7 מספקים לפעילות כתאגיד ללא כוונת רווח". לטענת העותרת המשיבה אינה מצביעה על שינוי
8 נסיבות המצדיק את השינוי האמור בעמדתה. העותרת טוענת עוד כי ההחלטה מושא העתירה
9 עומדת בסתירה לעמדת המשיבה בעת"מ 16-04-22604 ועד העובדים של חברת הבורסה
10 לניירות ערך בתל אביב בע"מ נ' רשם ההקדשות (3.8.2016) (להלן: עניין הבורסה).

11
12 15. טענה נוספת שמעלה העותרת, עניינה באכיפה בררנית שלשיטתה ננקטת כנגדה על ידי
13 המשיבה. לטענתה תאגידים נוספים בישראל לניהול משותף של זכויות יוצרים, שפעילותם דומה
14 לפעילותה של העותרת, כאקו"ם, תל"י, הפדרציה הישראלית לתקליטים וקלטות והפי"ל, נהנים
15 מחופש ההתאגדות, ועליהם לא נכפה על ידי המשיבה הרישום כחברה לתועלת הציבור. לטענת
16 העותרת, בנוסף לשרירותיות הנובעת מאכיפה בררנית, צפויה העותרת לסבול מנחיתות ביחסיה
17 עם תאגידים אלה, בשל אי רישומם כחברות לתועלת הציבור.

18
19 16. לחלופין מבקשת העותרת לקבוע כי ההחלטה תכנס לתוקף בעוד שנה, כדי לאפשר לה
20 להתאים בפרק זמן זה את פעולותיה לרישומה החדש.

טיעוני המשיבים

21
22
23
24 17. המשיבה טוענת כי העותרת עוסקת בגביית תמלוגים בעבור מבצעים והעברתם אליהם
25 וכי זוהי מטרתה היחידה. מדובר לטענתה במטרה שעניינה קידום האמנות, שכן "ללא תמיכה
26 כספית זו הייתה נגרמת פגיעה קשה ביותר לפרנסתם של האמנים המבצעים, שהייתה מביאה
27 באופן מידי להפחתה ניכרת של היקף היצירה ושל איכותה (בפרט בכל הנוגע לאמנים שאינם

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 56880-09-22 אשכולות החברה לזכויות מבצעים של אמני ישראל בע"מ נ' רשם
ההקדשות - רשם התאגידים ואח'

תיק חיצוני:

1 מבוססים), וכתוצאה ישירה מכך גם להידרדרות בכלל האמנות והתרבות הישראלית. פעילות
2 מאורגנת של חלוקת תמלוגים היא הכרחית לקיום עולם התרבות והאמנות ומשרתת מטרה זו".

3

4 המשיבה טוענת עוד כי 100 מחזיקי מניות ההצבעה בעותרת, חסרי אינטרס כלכלי בה
5 מעבר לגביית תגמולים המגיעים להם באופן אישי. לטענתה "חלק מהאמנים המבצעים טוענים
6 כי העותרת אינה מעבירה להם את מלוא התגמולים שהיא מחויבת להעביר במסגרת מימוש
7 מטרתה הציבורית. האינטרס הממוני האישי שהעותרת טוענת כי קיים לבעלי המניות בעותרת
8 נובע מהיותם אמנים אך אין למחזיק במניה אינטרס עודף ביחס לכל אמן אחר. בנסיבות אלה,
9 החשש מהרצון למקסום התועלת האישית יוצר חשש כי משאבי העותרת ינוצלו לטובת בעלי
10 המניות או בעלי התפקידים בעותרת על חשבון הזכאים לכך".

11

12 אשר להוראות בתזכיר העותרת ובתקנונה המלמדות על מטרות נוספות לגביית תמלוגים,
13 מפנה המשיבה לעמדת היועץ המשפטי לממשלה כלהלן, שאותה היא מבקשת לקבל:

14

15 "המשכו של סעיף 2 לתזכיר כולל אמנם שורה ארוכה ביותר של כ-30 סעיפים
16 נוספים, אולם למעשה אלו אינן מטרות העומדות בפני עצמן, אלא סמכויות עזר
17 ליישום המטרה המרכזית שלעיל. זאת, בהתאם לנוהג שרווח בעבר על מנת
18 להתגבר על דוקטרינת ה'אולטרא וירס' (חוסר סמכות), המגבילה חברות לפעולה
19 בהתאם למטרות שנקבעו בתקנון או בתזכיר שלהן בלבד.

20

...

21 גישה פורמליסטית ומיושנת זו לדיני החברות השתנתה עם תיקון פקודת החברות
22 בשנת 1981 (תיקון מספר 17) שבמסגרתו הוענקה לחברה כשירות משפטית
23 לפעול גם מחוץ למטרותיה כאחד מהבאים: לעסוק בכל עיסוק חוקי; לעסוק בכל
24 עיסוק חוקי למעט סוגי עיסוקים שפורטו בתקנון; לעסוק בסוגי עיסוקים שפורטו
25 בתקנון. לעמדת היועץ המשפטי לממשלה, אין מקום לקבל פרשנות לפיה כל
26 חברה שתזכירה כולל רשימת סמכויות כאמור לא תיכנס לגדר ההגדרה בסעיף
27 345א לחוק החברות מטעם זה בלבד, ובמקום זאת יש לבחון מהן המטרות
28 הספציפיות המפורטות בתזכיר, ובהנחה שמדובר במטרות ציבוריות, הרי שיש

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 56880-09-22 אשכולות החברה לזכויות מבצעים של אמני ישראל בע"מ נ' רשם
ההקדשות - רשם התאגידים ואח'

תיק חיצוני:

- 1 לראות את החברה כמי שבתקנונה נקבעו מטרות ציבוריות בלבד לעניין סעיף
2 345 לחוק החברות.
3 ...
4 לפיכך, מתקבל הרושם כי ההוראה היחידה בתזכיר, שאינה כוללנית, אלא בעלת
5 ייחודיות ושתכליתה לאפיין את מטרתה ועיסוקה האמיתי של החברה, היא
6 ההוראה הראשונה הקבועה בסעיף 2 לעיל, בדבר גביית תמלוגים וחלוקתם
7 לאמנים.
8 ...
9 לנוכח האמור לעיל ניתן לומר, כי תזכיר החברה כולל למעשה מטרה מרכזית
10 אחת בלבד. מטרה זו היא ציבורית במהותה, שכן פעילות של גביית התמלוגים
11 וחלוקתם לאמנים המבצעים מעניקה ערך כלכלי ליצירות האמנות ומקדמת את
12 תחומי האמנות והתרבות בכללותם ובכך מסייעת ותורמת לא רק לאמנים עצמם,
13 אלא לכלל הציבור והחברה. מטרה זו נכללת גם בגדרי המטרות הציבוריות
14 המופיעות בתוספת השנייה לחוק, שהן כזכור רשימה סגורה, וזאת במסגרת
15 מטרה 6: (6) חינוך, הכשרה מקצועית, תרבות או אמנות".
16
17 18. המשיבה מפנה לפעולות בעלות חשיבות רבה הנדרשות כתוצאה מרישום העותרת
18 כחברה לתועלת הציבור: קיום חובה על העותרת למנות ועדת בקורת לפי סעיף 345' לחוק
19 החברות – פעולה שלא בוצעה על ידה עד כה; מינוי מבקר פנים לפי סעיף 345' לחוק – פעולה
20 שבוצעה על ידה באופן וולונטרי; חובת קבלת אישור לעסקאות מסוימות לפי סעיף 345' לב' לחוק;
21 איסור קבלת שכר דירקטורים וחברי ועדת ביקורת. כן עומדת המשיבה על הבדלים בכלל הקשור
22 לאפשרות למתן פטור ושיפוי נושא משרה בחברה לתועלת הציבור מאחריות בשל הפרת חובת
23 הזהירות לפי סעיף 345' לז' לחוק, ועל הגבלות ייחודיות על עריכת שינויים בחברה.
24
25 עוד נטען כי החששות המועלים על ידי העותרת לפגיעה בה בתחום המיסוי כתוצאה
26 מההחלטה אינם רלוונטיים לבחינה שיפוטית של ההחלטה, ובשלב זה "ערטילאיים" נוכח תשתית
27 חסרה שהוצגה על ידי העותרת.
28

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 22-09-56880 אשכולות החברה לזכויות מבצעים של אמני ישראל בע"מ נ' רשם
ההקדשות - רשם התאגידים ואח'

תיק חיצוני:

1 משיב 2 מצטרף לטיעוני המשיבה ומוסיף עליהם. לטענתו "עשרות שנים שהעותרת גובה
2 תמלוגים עבור האמנים ואינם מחלקתם כדין", כשהיא פועלת "תחת מעטה של חשאינות" ומנהלת
3 את כספי התמלוגים שלא בהתאם למחויבותה כלפי המבצעים ומשתמשת בתמלוגים באופן פסול.
4 לטענתו העותרת היא חברה לתועלת הציבור, וכך אף הציגה עצמה במשך השנים.

5

6

דיון והכרעה

7

8 20. עיון בתזכיר העותרת ובתקנונה מעלה כי מטרתה היא גביית כספי תמלוגים בעבור אמנים
9 מבצעים והעברתם אליהם על פי נוסחה קבועה, ובלא שהעותרת נהנית מעמלה בתמורה לכך.
10 העותרת פועלת כנאמן של המבצעים, וכאמור בטיעוניה משמשת "כמעין צינור" להעברת כספי
11 התמלוגים אליהם.

12

13 כך, בסעיף 2(א) לתזכיר ההתאגדות של העותרת נקבע כי מטרת העותרת "לקבל, לאסוף,
14 לגבות תמלוגים המגיעים לאמני ישראל ולחלק את התמלוגים, לאחר ניכוי הוצאות, בין
15 האמנים".

16

17 סעיף 17 לתקנון, שכותרתו "ניהול זכויות וחלוקת הכנסות", קובע כי החברה תפעל
18 להענקת רישיונות לשימוש בזכויות של מיוצגים; הדירקטוריון יקבע מעת לעת את תעריפי
19 החברה; החברה תגבה מן המשתמשים את התמלוגים ותעבירם למבצעים לאחר ניכוי תקורה;
20 מפתח חלוקת התמלוגים ייקבע על פי קריטריונים מקצועיים בלבד, "לרבות קריטריונים הנוגעים
21 לסוגה, שימוש, זכות או סקטור"; הדירקטוריון יאשר מעת לעת נוהל החזקת כספי תמלוגים עד
22 לחלוקתם למוטבים, לרבות אופן ודרכי השקעת הכספים וכן הפעולות הנדרשות לאיתור
23 המוטבים.

24

25 מהוראות התזכיר והתקנון של העותרת עולה אפוא באופן ברור וחד משמעי, כי גביית
26 כספי תמלוגים והעברתם למבצעים היא מטרתה היחידה של העותרת. אין בין מטרת העותרת
27 מטרת נוספות, ובכלל זה כאלה הכרוכות בהפקת רווחים. כך גם עולה מבחינת פעילותה של
28 העותרת בפועל.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 22-09-56880 אשכולות החברה לזכויות מבצעים של אמני ישראל בע"מ נ' רשם
ההקדשות - רשם התאגידים ואח'

תיק חיצוני:

1

2 21. גביית תגמולים בעבור אמנים מבצעים עולה כדי פעולה לקידום התרבות והאמנות,
3 ומשכך מהווה "מטרה ציבורית" כאמור בפרט 6 לתוספת השנייה לחוק החברות. מובן מאליו כי
4 פעולה זו נדרשת לעוסקים באמנות. יש בה כדי לתמרץ אותם להמשיך בפעילותם ולגמול להם על
5 השימוש באמנותם, ומשכך חיונית היא לקידום האמנות, הרבה מעבר לקידום האינטרס האישי
6 של המבצעים כפרטים.

7

8 יפים לעניין זה הדברים שנאמרו ברע"א 6141/02 אקו"ם בע"מ נ' תחנת השידור גלי
9 צה"ל (3.1.2003):

10

11 "ליוצר זכות קניין ביצירתו, וזכות זו המעוגנת בסעיף 3 לחוק יסוד: כבוד האדם
12 וחירותו, הינה כידוע זכות יסוד במשפטנו... לזכות היוצרים משמעות לא רק
13 במובן הגנתו של הקניין הקיים, והיא נועדה גם להבטיח את היצירה העתידית.
14 ההנחה היא כי מלאכת היצירה דורשת השקעת משאבים, וכי לולא הגן הדין על
15 היוצר במובן זה שניתן לו ליהנות מפירות היצירה במידה שתהפוך את ההשקעה
16 לכדאית עבורו, הייתה היצירה מתמעטת והולכת... ההגנה על זכות היוצר
17 ביצירתו נועדה אפוא להגשמת אינטרס רחב יותר, הוא עניינו של הציבור
18 בקיומה של יצירה אשר תעשיר – כמו במקרה של יצירה מוסיקלית – את
19 תרבותו".

20

21 כדי לקדם מטרה זו אף נקבע בחוק כאמור לעיל, כי גביית תמלוגים והעברתם למבצעים
22 תבוצע על ידי הארגון המייצג אף ללא המחאת זכות מטעם המבצעים לארגון. הסדר חריג זה
23 נקבע בשים לב לחשיבותם הרבה של תשלומי תמלוגים לקידום האמנות.

24

25 22. מטרת נוספות הנזכרות בתזכיר העותרת ותקנונה עולות בקנה אחד עם פעילותה
26 הציבורית. כך, בסעיף 5 לתקנון נקבע כי העותרת תפעל להענקת תמיכה לאמנים מבצעים
27 באמצעות קרן סיוע שתנהל; תתמוך באיגודים מקצועיים של אמנים; תשתתף בהליכי חקיקה
28 ורגולציה; ותפעל להעלאת המודעות הציבורית בנוגע לכך. מההחלטה מושא העתירה עולה כי
29 בשנת 2020 העבירה העותרת כ-60 אלף ש"ח שהם כ-7% מסך הוצאותיה השנתיות לצורך חלוקה

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 22-09-56880 אשכולות החברה לזכויות מבצעים של אמני ישראל בע"מ נ' רשם
ההקדשות - רשם התאגידים ואח'

תיק חיצוני:

1 לאמנים נזקקים, וכן סכום של 460 אלף נה למטרת סיוע לאיגודים מקצועיים של אמנים. היקף
2 התמיכה כאמור לעיל מעיד על כך כי אין מדובר בתרומה בהיקף שולי למטרות ציבוריות כנהוג
3 בחברות למטרת רווח, אלא בחלק ממשי מפעילותה של העותרת.
4

5 23. כאמור בטיעוני העותרת עמדותיה עומדות לעיתים בניגוד לעמדותיהן של חברות אחרות
6 לתועלת הציבור ואף בניגוד לעמדתן של רשויות המדינה. אין בכך כדי לשנות ממהות פעילותה.
7 אינטרסים מנוגדים בין קבוצות אמנים שונות אינם הופכים את הפעילות לבלתי ציבורית. דוגמאות
8 שנתנה המשיבה בהקשר לכך ממחישות זאת היטב. כך, תאגידים שעניינם בהגנה על איכות
9 הסביבה או בהגנה על בעלי חיים מציגים לא פעם עמדות המנוגדות לעמדתם של תאגידים
10 ציבוריים אחרים ואף לעמדתן של רשויות המדינה. אין בכך כדי לגרוע ממטרותן הציבוריות.
11

12 24. העותרת מפנה להוראת התקנון הקובעת כי רשאית היא "לעסוק בכל עיסוק חוקי"
13 ולהוראות נוספות המלמדות על כך כי רשאית היא לעסוק בפעילות בעלת גוון עסקי. אין בכך כדי
14 לשנות ממהותה של העותרת כחברה לתועלת הציבור. מטבע הדברים פעולות שעושה העותרת
15 כדי לקדם את מטרתה האמורה נושאות מאפיינים עסקיים: העותרת מקיימת משא ומתן עם
16 גורמים המשמיעים ביצועיהם של מיוצגיה במטרה להגיע עמם להסכמה על גובה התמלוגים
17 המשולמים על ידם; עומדת בקשר עם האמנים המבצעים לצורך העברת סכומי התמלוגים
18 המגיעים להם; מחזיקה במבנה ומעסיקה בתשלום בעלי תפקיד לשם מילוי המוטל עליה. מובן
19 כי השימוש בכלים עסקיים נדרש לחברות לתועלת הציבור כדי לקדם את מטרותיהן הציבוריות
20 ואף מעוגן בהנחיות המשיבה (השוו עת"מ (י-ם) 13-10-20811-10 ישיבת פוניבד' בע"מ נ' רשם
21 ההקדשות (8.12.2015) (להלן: עניין פוניבד'), ודחיית ערעור עליו בעע"ם 2213/16 ישיבת
22 פוניבד' בע"מ נ' רשם ההקדשות (13.9.2017)).
23

24 זאת ועוד, יש לקבל את טענת המשיבה שלא נסתרה כי "אין מדובר במטרות שהעותרת
25 פועלת לפיהן בפועל אלא במטרות שנרשמו באופן שגרתי ורחב בתקנונים של חברות רבות ללא
26 קשר לפעילותן", ומשכך, בבחינת מטרותיה של העותרת יש לתת משקל מכריע לטיב פעילותה
27 מאז הקמתה ועד היום. לכך יש להוסיף כי קבלת הטענה עלולה ליצור פרצה, שתאפשר לחברות

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 22-09-56880 אשכולות החברה לזכויות מבצעים של אמני ישראל בע"מ נ' רשם
ההקדשות - רשם התאגידים ואח'

תיק חיצוני:

1 לתועלת הציבור לחמוק מהחלת הוראות החוק עליהן בדרך של הוספת סעיף כאמור לתקנון בדרך
2 מלאכותית.

3

4 25. למעלה מהנדרש יצוין עוד כי משרישום העותרת בפנקס נעשה בדרך כפויה על פי הוראת
5 סעיף 345ג(ד)(1) לחוק, רשאת המשיבה לבסס את החלטתה על ידיעתה כי העותרת פועלת
6 בפועל "למען מטרות ציבוריות בלבד ואוסרת על חלוקת רווחים", תוך מתן משקל מוגבל למטרות
7 המצוינות בתקנונה (ראו עניין פוניבד').

8

9 26. קביעת המשיבה, ולפיה פעילותה האמורה של העותרת מהווה מטרה ציבורית בלבד,
10 מעוגנת בלשון חוק החברות והולמת את תכליתו. חברה הפועלת ללא מטרת רווח, אשר בעלי
11 התפקיד בה אינם מונעים מאינטרס כלכלי, מחייבת הסדרה ייחודית (ע"א 2576/11 הסתדרות
12 המעו"ף נ' בית הספר התיכוני החקלאי פרדס חנה (2.2.2014) (סע' 11 לפסק הדין). אף
13 שהעותרת אינה זוכה לתמיכה כספית מהרשויות ואינה נהנית מתרומות, עדיין מתעוררת בה
14 "בעיית הנציג" במלוא חריפותה, נוכח העדר מוטיבציה כלכלית של המעורבים בה לפקח על
15 מהלכיה ולהבטיח כי תפעל באופן מטבי לקידום מטרתה הציבורית (השוו ע"א 2438/09 רשם
16 ההקדשות נ' קרן ברל כצנלסון ואח' (12.9.2010); עת"מ (י-ם) 18-10-55362 בית עזרת אחים
17 בע"מ נ' מדינת ישראל (26.4.2020); ודחיית ערעור עליו בהסכמה בעע"ם 4161/20 בית עזרת
18 אחים בע"מ נ' מרש המשפטים ואח' (7.11.2022)).

19

20 ציבור האמנים המבצעים, המונה למעלה מ-25,000 איש, זכאי ליהנות מתפקוד מטבי של
21 ארגון התמלוגים היציג הגובה תמלוגים בעבורו בהיקף של עשרות מיליוני שקלים בשנה. מדובר
22 בקבוצת אנשים שמטבע הדברים חסרים את המידע הנדרש ואת המשאבים הנדרשים לשם פיקוח
23 נאות על פעולתו של הארגון הגובה בעבורם תמלוגים והמקבל בעבורם מתקציב המדינה "גמול
24 קלטות ריקות" על פי סעיפים 3ב' ו-3ד' לפקודת זכויות יוצרים. בצדק טוענת המשיבה כי פיקוח
25 ובקרה על תאגידים אלו נדרשים על מנת לפרוס הגנה על הנהנים, בדומה להסדרים בחוק הנאמנות
26 לגבי הקדש ציבורי ובדומה להסדרים בחוק העמותות. למאפיין הייחודי האמור בפעולתה של
27 חברה לתועלת הציבור ניתן ביטוי בדברי ההסבר לתיקון מס' 6 לחוק החברות.

28

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 56880-09-22 אשכולות החברה לזכויות מבצעים של אמני ישראל בע"מ נ' רשם
ההקדשות - רשם התאגידים ואח'

תיק חיצוני:

- 1 בהקשר זה מציינת המשיבה כי "לאחרונה פנתה העותרת לבית המשפט בבקשה לאשר
2 נוהל חלוקת כספי תמלוגים שנגבו על ידה והמוחזקים על ידה בנאמנות עבור מבצעים שלא אותרו
3 על ידה". מובן כי בנסיבות העניין עולה חשש אינהרנטי לשימוש בלתי ראוי בכספי ציבור.
4
5 מהמקובץ עולה כי העותרת היא חברה שמטרתה היחידה היא קידום התרבות והאמנות
6 בישראל.
7
8 27. אשר לאיסור חלוקת רווחים או על חלוקה אחרת לבעלי המניות, גם בעניין זה נקבעו
9 הוראות חד משמעיות בתזכיר החברה ובתקנונה. כך, בתזכיר החברה נקבע כי "נכסי החברה
10 והכנסותיה ישמשו אך ורק למטרותיה וחלוקת רווחים או טובות הנאה בצורה כלשהי בין
11 בעלי המניות אסורה".
12
13 סעיף 6.7 לתקנון העותרת קובע כי "החזקה במניה אינה מקנה לבעליה זכות הונית
14 כלשהי בחברה, לרבות זכות לקבלת רווחים ו/או דיבידנד בשל היותו בעל מניות ו/או זכות
15 לקבלת מניות ו/או זכות לקבלת תמורה בעת פירוק החברה בשל היותו בעל מניות". עוד נקבע
16 בתקנון כי ההחזקה במניה פוקעת עם פטירת בעל המניה ואינה ניתנת להורשה; וכן נקבע כי
17 העברת מניה לאחר תיעשה ללא תמורה.
18
19 28. אשר לטענת העותרת כי חלוקת תמלוגים שנגבו על ידי העותרת עולה כדי "חלוקה
20 אחרת", יש להפנות לפרק ההגדרות בחוק החברות, שבו הוגדרה "חלוקה" כ"מתן דיבידנד או
21 התחייבות לתיתו, במישרין או בעקיפין, וכן רכישה; ולעניין זה 'רכישה' – רכישה או מתן
22 מימון לרכישה, במישרין או בעקיפין, בידי חברה או בידי חברה בת שלה או בידי תאגיד אחר
23 בשליטתה, של מניות החברה או של ניירות ערך שניתן להמירם למניות החברה או שניתן
24 לממשם במניות החברה, או פדיון של ניירות ערך בני פדיון שהם חלק מהונה העצמי של
25 החברה בהתאם לסעיף 312(ד), ולרבות התחייבות לעשיית כל אחד מאלה, והכל, ובלבד
26 שהמוכר אינו החברה עצמה או תאגיד אחר בבעלותה המלאה של החברה".
27
28 העברת תמלוגים לידי הזכאים להם, אינה עולה כדי "חלוקת רווחים או חלקה אחרת"
29 כמשמעותה בחוק החברות. כאמור בתקנון העותרת, בעלי המניות בה אינם מחזיקים בזכויות

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 56880-09-22 אשכולות החברה לזכויות מבצעים של אמני ישראל בע"מ נ' רשם
ההקדשות - רשם התאגידים ואח'

תיק חיצוני:

1 הונית, לרבות בזכות לקבלת רווחים מפעילותה. מדובר בקבוצה של 100 איש המחזיקים בזכות
2 הצבעה שווה ולא מעבר לכך. הנמנים על קבוצה זו זוכים לגביית תגמולים וחלוקתם להם
3 באמצעות העותרת, כפי שיתר האמנים המבצעים זכאים לכך. את תגמוליהם מקבלים בעלי
4 המניות בכובעם כמבצעים ולא כבעלי מניות. יצוין עוד כי מטבע הדברים מדובר בחלק שולי,
5 כמעט אפסי, מכלל התגמולים הנגבים על ידי העותרת. חוק החברות אינו עוסק בחלוקה מהסוג
6 הנטען, ומשכך אין ליחס להגדרת "חלוקה" בסעיף 1 לחוק את המשמעויות הנטענות על ידי
7 העותרת. האמור לעיל אף מתיישב עם הוראת סעיף 345ב(ב) לחוק, ולפיו רשאית החברה
8 להתקשר בעסקה עם בעלי מניותיה בתנאי שמדובר בעסקה בסכום מזערי או "עסקה שתנאיה
9 זהים לעסקאות אחרות של החברה עם הציבור הרחב".

10
11 אשר על כן, העותרת עומדת בדרישת אי חלוקת רווחים לבעלי מניות הקבוצה בסעיף
12 345א(א) סיפא בחוק, וכאמור אף עומדת בדרישת הוראת סעיף 345ג(ד)(1) לחוק, שעניינה
13 בבחינת פעילותה של החברה הלכה למעשה.

14
15 29. מובן כי אין ביוזמה שנקטה לאחרונה בידי קבוצת אמנים מבצעים ואין בהקמת מנגנוני
16 ביקורת ושקיפות על ידי העותרת, כדי לייתר את רישומה כחברה לתועלת הציבור ולהבטיח בדרך
17 זו קיום פיקוח ובקרה נאותים על פעילותה.

18
19 30. גם בעמדה שהציגה המשיבה בעניין הבורסה אין כדי להועיל לעותרת. בכתב תשובתה
20 מסרה המשיבה כי באותו עניין "רשם ההקדשות נימק החלטתו בכך שמטרתה של הבורסה היא
21 מטרה עסקית ולא מטרת ציבוריות כהגדרתן בתוספת השנייה לחוק החברות. עוד סבר הרשם כי
22 האיסור על חלוקת הרווחים נקבע שלא לצורך הגנה על כספי תורמים או נהנים, אלא כדי למנוע
23 ניצול לרעה של כוחה המונופוליסטי של הבורסה, בהיותה החברה היחידה המנהלת סחר בניירות
24 ערך, תוך שבהתאם למצב החוקי באותה העת הבורסה הייתה רשאית לחלק רווחים עם פתיחת
25 בורסה נוספת (סעיף 9 לפסק הדין). כפי שפורט בפסק הדין (סעיף 2) באותה העת הרשות לניירות
26 ערך, שהיא הרגולטור האחראי לפיקוח על הבורסה, קידמה תזכיר חוק שנועד להביא לשינוי מבנה
27 הבורסה אשר יחייב אותה להפוך לחברה למטרות רווח (בניגוד לאיסור שהיה קיים בחוק על
28 חלוקת רווחים עד אותו מועד בהעדר תחרות)". טענות אלה לא הופרכו.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 22-09-56880 אשכולות החברה לזכויות מבצעים של אמני ישראל בע"מ נ' רשם
ההקדשות - רשם התאגידים ואח'

תיק חיצוני:

1

2 יודגש כי העתירה באותו עניין נדחתה על יסוד נימוקים שונים מאלה שנטענו על ידי
3 המשיבה, ובין היתר משנקבע מבחינה עובדתית כי בעותרת שם לא מתקיימת הדרישה של קידום
4 "מטרה ציבורית בלבד". עמדת המשיבה היא כי בפסק הדין האמור נפלה שגיאה, אף שתוצאתו
5 נכונה. ערעור שהוגש על פסק הדין נמחק (עע"ם 7648/16 ועד העובדים של חברת הבורסה
6 לניירות ערך בתל אביב נ' רשם ההקדשות (14.11.2016)). לכך יש להוסיף את הפער הבולט בין
7 המצע העובדתי והמשפטי בעתירה שלפני לזה שבעניין הבורסה, המכביד על בקשת העותרת
8 ליישם את קביעותיו של בית המשפט בפסק הדין האמור על ענייננו.

9

10 31. טענת העותרת כי תיקון 6 לחוק החברות הוחל עליה רטרואקטיבית חסרת יסוד. סעיף
11 11(א) לחוק החברות (תיקון מס' 6), התשס"ז-2007, קובע כי התיקון לחוק חל על חברות
12 שהתאגדו ערב התיקון. מובן כי תחולת ההחלטה מושא העתירה מכאן ואילך. אין יסוד גם לטענה
13 כי בהחלטתה פגעה המשיבה בזכויות יסוד של העותרת, בעלי המניות שלה ומיוצגיה, זאת
14 משהסדרת רישומה נעשה על פי חוק.

15

16 32. לפגיעה האפשרית בעותרת כתוצאה מרישומה כחברה לתועלת הציבור, אין כדי להשליך
17 על חוקיות ההחלטה מושא העתירה וסבירותה. לכך יש להוסיף כי הדברים רחוקים מלהיות
18 בהירים בשלב זה.

19

20 33. אין בטענות שיהוי והשתק שמעלה העותרת כדי להועיל לה. סירובה של המשיבה לתת
21 לעמותת עילם אישור ניהול תקין, ניתן לטענת המשיבה בשגגה. בחלוף שמונה שנים מההחלטה
22 האמורה, רשאית העותרת לשנות את עמדתה לאחר בחינה מעמיקה של נסיבות העניין ומהטעמים
23 הענייניים הנזכרים לעיל. בעניין טענת השיהוי, יש לקבל את טענת המשיבה כי על פי תיקון מס'
24 6 לחוק החברות לא נדרשה לבחון באופן רוחבי את התאמתן של כל החברות להוראות התיקון,
25 וכי לעניינה של העותרת נדרשה המשיבה רק לאחרונה כאמור לעיל.

26

27 34. אשר לטענת אכיפה בררנית, משלא הורם הנטל להוכיח כי ההחלטה עומדת בניגוד
28 למדיניות המשיבה וכי העותרת הופלתה לרעה ביחס לחברות דומות לה, דין הטענה להידחות.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 22-09-56880 אשכולות החברה לזכויות מבצעים של אמני ישראל בע"מ נ' רשם
ההקדשות - רשם התאגידים ואח'

תיק חיצוני:

1 טענת המשיבה האמורה כי לא נדרשה עד כה לבחינת חברות דומות לעותרת ומשכך לא התקבלה
2 החלטה בעניינן, לא הופרכה. זאת ועוד, לטענת המשיבה לא הוכח כי עניינה של העותרת "זהה
3 לאלה של חברות אחרות" כנטען על ידה, ובנוסף לכך בחינה ראשונית שערכה המשיבה העלתה
4 לטענתה כי תקנון החברות הדומות לעותרת "אינו כולל איסור על חלוקת רווחים כפי שקיים
5 בתקנון העותרת ובנסיבות אלה, לאור שוני זה, עניינן אינו מובהק כזה של העותרת. על אף האמור,
6 העותרת נמנעה מלצרף תקנון של איזו מהחברות שהיא טוענת שעניינן זהה, ודי בכך כדי להוביל
7 למסקנה שהעותרת לא עמדה ולו באופן ראשוני בנטל להראות שעניינה זהה לאותן החברות או
8 כי התקיימה אכיפה בררנית". משלא הופרכה טענה זו דין הטענה להידחות.

9

10 35. התערבות המשיבה בדרך ההתאגדות של העותרת נעשתה בזהירות רבה ולאחר ניהול
11 הליך תקין. מדובר בהחלטה המצויה בליבת שיקול הדעת של המשיבה, שניתנה על בסיס
12 מומחיותה בתחום, לאחר בחינה מעמיקה של היבטי העניין ומטעמים כבדי משקל שבטובת
13 הציבור.

14

15 מהמקובץ עולה כי אין יסוד לטענת חוסר הסמכות שמעלה העותרת כנגד ההחלטה מושא
16 העתירה, וכמו כן אין עילה להתערבות בשיקול הדעת של המשיבה בהחלטתה. בהחלטתה
17 קיימה כאמור המשיבה את הוראת סעיף 345ג(ד)(1) לחוק החברות, ולפיה "נודע לרשם
18 ההקדשות בדרך אחרת על קיומה של חברה הפועלת למען מטרות ציבוריות בלבד ואוסרת על
19 חלוקת רווחים, ירשום אותה בפנקס". משנמצא כי עניינה של העותרת עומד בדרישות הוראת
20 החוק האמורה, אין לבוא בטרוניה אל המשיבה על שיישמה הוראת חוק זו בעניינה.

21

22 36. אשר למועד כניסת ההחלטה לתוקף, נוכח ההשלכות הבלתי מובטלות שיש להחלטה על
23 העותרת, תכנס ההחלטה לתוקף שישה חודשים לאחר מתן פסק הדין.

24

25 התוצאה

26

27 37. העתירה נדחית, כפוף לכך שההחלטה מושא העתירה תכנס לתוקף ביום 6.3.2024.

28

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 22-09-56880 אשכולות החברה לזכויות מבצעים של אמני ישראל בע"מ נ' רשם
ההקדשות - רשם התאגידים ואח'

תיק חיצוני:

1 העותרת תישא בהוצאות משיבה 1 בסך 7000 ₪, ובהוצאות משיב 2 בסך 3000 ₪.

2

3

המזכירות תמציא את פסק הדין לב"כ הצדדים.

4

5

6

7

ניתן היום, י"ט אלול תשפ"ג, 05 ספטמבר 2023, בהעדר הצדדים.

8

אלי אברבנאל, שופט

9

10

